Poštnina plačana v gotovini

Leto XXIII.

TRGOVSKI LIST

Številka 57.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sreda 22. maja 1940

Cena posamezni številki din 1·50

Trgovina brez blaga

Ponovno smo že naglasili, da je glavni razlog draginje — **pomanjkanje blaga.** Prav tako pa smo tudi že ponovno naglasili, da so od draginje trgovci najbolj prizadeti in da zato tudi trgovci nikakor niso zadovoljni, če draginja raste. Zato pa so tudi v temelju zgrešeni vsi ukrepi, ki so nastali na napačni domnevi, kakor da bi bili trgovci krivi draginje in da se more draginja preprečiti s preganjanjem trgovcev. O vseh teh vprašanjih razpravlja v zadnji številki tudi zagrebški »Trgovački Vjesnik« ter pravi med drugim:

Kdor proučuje **razloge, zaradi katerih se cene dvigajo, mora ugotoviti, da je glavni vzrok v pomanjkanju blaga. To pomanjkanje** se seveda bolj kaže in navdaja gospodarske ljudi z **vedno večjo skrbjo.** Pristojne činitelje smo na to že opozorili in svetovali jim, da omogočijo trgovcem čim večji uvoz blaga, ker samo obilica blaga more zadržati cene na stari višini.

Danes moramo ugotoviti še to, da se **pomanjkanje blaga vedno bolj občuti v trgovinah. Zlasti uvoznega blaga primanjkuje vedno bolj. Nobena redkost niso več trgovine, ki so na pol prazne,** njih lastniki pa tudi pri najboljši volji ne morejo nabaviti blaga. Tudi nabava neznatnih količin blaga je danes zvezana z največjimi težkočami, in sicer ne samo zaradi odredb v tujini, temveč tudi zaradi ukrepov naših domačih ustanov.

Tako se je znašla naša trgovina v neprijetnem položaju, da kljub vsem omejitvam, ki polagoma toda gotovo **vodijo v dirigirano gospodarstvo,** ne more več nabavljati potrebnega blaga. Dočim se na eni strani zaradi favoriziranja zadružne trgovine vedno bolj zožuje delokrog trgovcev, dočim se pospešuje ustanavljanje novih privilegiranih ustanov, ki vedno bolj prodirajo v sfere svobodne trgovine, se na drugi strani nič ali skoraj nič ne stori, da bi mogla trgovina z uvozom blaga iz tujine vsaj deloma nadomestiti izgubljene pozicije.

Hrvatska uvozna trgovina — in **še mnogo bolj slovenska,** kar dostavljamo mi, — se je morala poleg tega boriti še s **težkočami pri dodeljevanju deviz,** ker so se drugim krajem dodeljevale devize v večji meri ko hrvatskim — in slovenskim.

Uvozni odbor pri Narodni banki je poglavje za sebe. Izgleda, da ta odbor še danes suvereno postopa v vprašanju uvoznih dovoljenj, kakor je postopal vseh zadnjih 20 let. Ta uvozni odbor odgovarja na prošnje naših uvoznikov s stereotipno frazo: »da uvozni odbor ne more ustreči Vaši zahtevi po dovolitvi za plačilo uvoza itd.« Kratko, a jasno. Tu ne pomagajo niti intervencije naših gospodarskih ustanov. Uvozni odbor ima svoje posebno mnenje o potrebah hrvatskega (in slovenskega) gospodarstva in vse kaže, da tega mnenja nikakor noče spremeniti.

In vendar se v našo državo **mnogo uvaža.** S pravico se sprašujejo naši trgovci, kam se vse to uvaža in kako to, da je našel uvozni odbor vendarle možnost, da dovoli ta uvoz v nekatere kraje.

Naša trgovina ima vso pravico, da zahteva, da se **potrebe vseh pokrajin pri dodeljevanju uvoznih dovoljenj popolnoma enako upoštevajo.** Kajti kredit in devize sta dva osnovna vprašanja, od katerih zavisi usoda naše uvozne trgovine, s tem pa tudi nadaljnje formiranje cen na našem notranjem trgu. Če hočemo, da se ustavi nadaljnje dviganje cen, potem je predvsem potrebno, da se zopet napolnijo z blagom naše trgovine in naša skladišča. To pa je mogoče samo takrat, kadar se da trgovini možnost uvoza. Če se ta možnost trgovini ne da, potem se bodo morale cene dvigati, poleg tega pa trgovci tudi ne bodo mogli več zmagovati vedno večjih davčnih bremen.

V celoti se pridružujemo zahtevi zagrebškega lista, ker se slovenski uvozniki pri dodeljevanju deviz še mnogo bolj zapostavljajo ko hrvatski in ker je res že skrajni čas, da se to krivično postopanje neha!

Kako je v Rusiji

Izjava dr. Bićanića

Glavni ravnatelj Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine **doktor Rudolf Bićanić,** ki je bil član naše trgovinske delegacije v Moskvi, je dal dopisniku »Hrvatskega dnevnika« naslednjo izjavo o svojih vtisih:

Sovjetska unija je ogromna dežela, ki ima 80krat večjo površino ko Jugoslavija in 300krat večjo ko Hrvatska. Vsako leto se prebivalstvo Rusije pomnoži za polovico vsega hrvatskega naroda. V tej državi žive razni narodi, ki so po novi sovjetski ustavi združeni v zvezo federativnih republik, katerih je 12, poleg teh pa je še več avtonomnih republik. To je dežela dela in organizacije, v kateri je tempo življenja mnogo hitrejši kakor v predvojni Rusiji. Ljudje so imeli pri nas o Sovjetski Rusiji napačno sliko. To je v resnici poseben svet, ki se ne more presojati po evropskem merilu. To je dežela s stotisoči hektarji obdelane in prav toliko hektarji neobdelane zemlje, ki čaka na marljive ljudi, da jo obdelajo. To je dežela z velikanskimi gozdovi, ki čakajo, da se začno izkoriščati. Novi moskovski bulvarji so široki po 60 metrov, novi tovorni vagoni imajo po 60 ton nosilnosti, tanki so težki 100 ton. Ruski apetit je silno velik, štirikrat večji od našega, vodka pa ima 50 stopinj alkohola. Naklada knjig je velikanska. Naklada del Tolstega je znašala 9 milijonov izvodov. Kanali in železnice, dolge na stotine kilometrov se dograde v najkrajšem času.

Patriotizem se širi

Ta ogromnost razmer je prvi faktor, ki ga treba upoštevati, kadar se misli na Sovjetsko Rusijo. **Drugi činitelj,** ki ga je treba imeti pred očmi, je **zgodovinska perspektiva,** t. j. stališče ruske zgodovine, v kateri se sovjetski sistem v mnogem nadaljuje. Tako se more n. pr. opaziti zlasti glede **vojske,** da vlada v njej gojitev tradicije ruskih zmag in velikih ruskih generalov, n. pr. Suvorova in Kutuzova. Ta kult se prenaša tudi v ljudstvo. Dostikrat morete videti napise: V naši močni domovini!, katero so vsi pripravljeni braniti. To je nedvomno! **Močan val patriotizma** se izliva v narodu in gotovo je, da je sovjetska vojska zelo dobro opremljena in pripravljena braniti domovino. Pri tem pa patriotizem ne prehaja v šovinizem. Na veliki vojaški in narodni proslavi 1. majnika, na kateri so bili napisi o zmagoviti ruski vojski, ni bilo nobenih žaljivk ali zasmehljivih napisov proti Fincem. Tehnična oprema sovjetske vojske, kakor se je moglo videti na paradi, zlasti motoriziranih in mehaniziranih čet, artiljerije in tankov, posebej pa še letalstva, **a vse orožje se proizvaja doma,** vzbuja občudovanje pri prijateljih ter respekt pri nasprotnikih. Vojaki dobro izgledajo in so dobro oblečeni.

Življenje se v Rusiji razvija normalno. To je življenje, ki sloni na določenih temeljih in drugih kakor pa pri nas. Izdatki za **stanovanje** so silno majhni ter znašajo za posameznika 3 do 10 % njegovega dohodka. **Hrana** je obilna. Kar se tiče **obleke,** proizvodnja kljub velikanskemu razvoju ne more zadostiti potrebam prebivalstva. Prej se je ruski mužik zadovoljil, da je nosil opanke iz ličja, danes hoče imeti škornje iz usnja. Proizvodnja 180 milijonov škornjev ni lahka zadeva niti v trgovinskem sistemu, kaj šele v sovjetskem, ki je primeroma precej zaprt. Rusija je danes šele v tretji petletki svoje obnove.

Kolhozi

Kar se tiče **kmetovalcev,** je tudi pri nas vzbudilo vprašanje **kolhozov** živo zanimanje. Smatra se tudi za eno najtežjih preizkušenj za Sovjetsko Rusijo. Kolhoz se more prav razumeti šele, kadar se ima pred očmi velikansko prostranstvo ruske zemlje. Če se upošteva, da pride na 500 duš 4000 ha zemlje, potem je jasno, kako velikanske možnosti se nudijo državi za organizacijo kmetijstva. Vsak kolhozec dobi omejeno ozemlje v doživljenjsko izkoriščanje. Zemlja se ne more niti zadolžiti niti prodati. Državni stroji in traktorji obdelujejo zemljo in je zato v Rusiji obdelava zemlje zelo poceni. Davki se plačujejo v odstotkih žita. Če je žetev slaba, ne nosi posledic samo kmet, temveč celota. Od plodov žetve dobi vsak kolhozec po odbitku stroškov svoj delež v razmerju delovnih dni v letu. Poleg tega dobi vsak kolhozec pol do enega hektarja zemlje v osebno izkoriščanje z ozirom na delovno silo v rodbini. Če se upošteva, da ima kmetska rodbina povprečno šest rodbinskih članov oz. štiri delovne moči, pride na rodbino dva do štiri hektare individualne zemlje. Tako je mogoče razumeti kolhoze samo zato, ker je zadosti zemlje na razpolago. Kajti če bi se pri nas razdelila zemlja, da bi na vsako delovno silo prišel en hektar zemlje, ne bi ostalo prav nič skupne zemlje.

Rodbina se v Rusiji vedno bolj stabilizira. Ker ni osebnih bogastev, se tudi zakoni ne sklepajo iz osebnih motivov. Ljudje, ki nočejo več skupno živeti, se morejo ločiti. Toda odgovornosti do otrok so zelo velike. Mož, ki se loči, mora brez ozira na to, če se zakon loči po njegovi krivdi ali ne, dati četrtino svojih dohodkov za vzdrževanje otrok. Če ima dva otroka, mora dati eno tretjino itd. Pri izplačilu plač se del za otroke kratkomalo odšteje od plače.

Naša **delegacija je bila sprejeta v Moskvi prisrčno** v smislu pravega slovanskega običaja »hleba in soli«. Rusom je bilo zelo prijetno, da so se mogli pogovarjati v slovanskem jeziku in ker smo razumeli ruski jezik. Čeprav je bila naša ruščina zelo »široka«, smo se vendar razumeli. Vidite, kako je slovanska narodna kultura podlaga narodnega življenja celo takrat, kadar žive slovanski narodi pod raznimi gospodarskimi in političnimi sistemi. To se je zlasti videlo v umetnosti, gledališču, baletu, stavbarstvu, ki so vsi na visoki umetniški stopnji, a so vendarle **zadržali rusko značilnost.**

V Rusiji smo naleteli **na veliko razumevanje za naše razmere.** Dobili smo vtis, da se Rusi zanimajo za južne Slovane. Zlasti mi Hrvati moremo biti zadovoljni. **Obisk Stjepana Radića v Moskvi** je v živem spominu. V Rusiji je bil z zadovoljstvom sprejet narodni sporazum in preureditev Jugoslavije na federativni podlagi. Rusi so pokazali mnogo razumevanja za rešitev hrvatskega vprašanja brez vmešavanja tretjih, kar bi moglo imeti neprijetne posledice. Vsakemu mora imponirati kompaktnost organizirane sile hrvatskega naroda, da brani svojo domovino...

Jugoslovansko-sovjetski odnošaji brez iluzij

Da se nam ne bi moglo očitati, da informiramo svoje bralce pristransko o Sovjetski Rusiji, objavljamo v naslednjem še glavne misli, ki jih je objavilo »Narodno blagostanje« v svojem članku »Jugoslovansko-sovjetski odnošaji brez iluzij«. V tem članku se v glavnem pravi:

Trgovinska pogajanja s Sovjetsko Rusijo so se razumela pri nas **kot zunanjepolitični dogodek** in tako jih je ocenil tudi tuji tisk. Po vstopu Sovjetske Rusije v Zvezo narodov in njeni vlogi v mednarodni politiki ni bilo več razloga, da nimamo zvez s Sovjetsko Rusijo. Napačna je bila misel, da bi mogla vpostavitev odnošajev z Rusijo odpreti vrata komunistični propagandi, ker diplomatski predstavniki niso nosilci propagande. Če bi grozila od vpostavitve diplomatskih odnošajev nevarnost za notranji mir in red, bi se moralo to najbolj občutiti v državah z velikim številom proletariata, najmanj pa v državah s takšno socialno strukturo kakršna je naša. Tudi kulturni sporazum, ki bi se sklenil po diplomatskem, ne bi okrepil komunistične propagande, ker more vsaka vlada to propagando prepovedati.

Ker je naš tisk dolgo molčal o Rusiji, je prešel sedaj, ko je prišlo do prvega kontakta, v drugo skrajnost, da vidi v teh odnošajih nekaj, česar v njih ne more biti. Precenjuje se pomen gospodarskih odnošajev. Sporazum v Moskvi predvideva zamenjavo blaga v vrednosti 176 milijonov din. To je premalo za naše potrebe, toda zelo veliko z ozirom na naše in sovjetske možnosti medsebojne zamenjave blaga.

Sovjetska Rusija je sicer velik proizvajalec surovin, toda tudi njene potrebe velikansko napredujejo. Sovjetska proizvodnja **bombaža** se je dvignila od 2 milijona pred svetovno vojno na 8·8 milij. stotov leta 1939., kar pa je še vedno malo za 170 milijonov potrošnikov. Proizvodnja **nafte** se je dvignila na 30 milijonov ton na leto, zaradi mehanizacije vojske, kmetijstva ter transporta pa je skoraj nič ne preostaja za izvoz. **Lan** in **konoplja,** ki sta bila glavna ruska izvozna predmeta, se le malo izvažata. Zunanja trgovina je v načrtnem gospodarstvu samo njeno orodje. Izvaža se samo zato, da se dobi, kar potrebuje država. Trajne pogoje za trgovino z Rusijo imajo le države, ki proizvajajo surovine, ki jih Rusija nima, a katere potrebuje. Zato nimamo mnogo možnosti, da ustrežemo zahtevam Rusije. Res pa je, da vplivajo na sovjetsko zunanjo trgovino tudi **politični motivi.** Kjer zahtevajo politični razlogi, se bo izvozilo tudi blago, čeprav ni gospodarskih razlogov za izvoz.

Sovjetsko zunanjo trgovino vodijo **gospodarski in politični razlogi.** Od gospodarskih ne moremo mnogo pričakovati. Ali pa so politični ugodnejši? Naš tisk, ki ni dal pravega imena našim odnošajem s Sovjetsko Rusijo, poudarja slovanofilstvo ter zagotavlja, da sta slovanofila tudi **Molotov** in **Patjomkin.** Dopuščamo, da je celo to mogoče, vendar pa moramo poudariti, da ni bilo slovanstvo nikdar motiv ruske zunanje politike. Za carsko politiko je bilo samo **plašč,** da združi slovanske narode pod vodstvom Rusije in v interesu Rusije. Zunanja politika carske Rusije je sprejela slovanstvo le zato, da je laže dosegla večje uspehe. Prezrla pa je ta čustva, če so bili njeni interesi drugod.

V sovjetski Rusiji je še manj mesta za slovanstvo. To je država, ki hoče doseči nov gospodarski in socialni red v smislu Marxove doktrine. Zato bo v svoji politiki podpirala predvsem to doktrino. Brez ozira na ta svoj maksimalni program pa mora tudi Sovjetska unija **misliti predvsem na svojo varnost.**

Razvoj odnošajev na svetu je povzročil, da se naši in ruski interesi danes še bolj krijejo ko prej. **Naš interes je enostaven: nevtralnost.** Nevtralnost je nekoč pomenila korektnost proti vsem vojskujočim se državam. Kdor hoče biti nevtralen danes, mora poskrbeti, da ne bo napaden. Ali more biti ta naš interes tudi sovjetski? More biti! Toda ne zato, ker so Jugoslovani Slovani, temveč ker je **Jugoslavija balkanska država,** in sicer najvažnejša ne le po svoji velikosti, temveč tudi po svoji zemljepisni legi. Jugoslavija ima v svojih rokah glavne prometne črte na Balkanu, ki vežejo kontinentalno Evropo z Azijo. Sovjeti so zainteresirani na varnosti Črnega morja in Dardanel. S tem pa so zainteresirani tudi na varnosti Balkana. Če bi katera velesila zagospodarila nad Balkanom, bi skušala prej ali slej zagospodovati tudi nad Dardanelami. **Dokler so na Balkanu samostojne nacionalne balkanske države, je varnost Dardanel maksimalna.** Bal-

kan ne sme postati za nikogar vojaška baza proti Ukrajini. To je drugi razlog, da Balkan zanima sovjete. Nevtralnost balkanskih držav oddaljuje od sovjetov nevarnost za njih meje. Zato morejo ti tudi imeti interes, da gospodarsko pomagajo balkanskim državam. Ta interes je ustvaril gospodarske stike z Bolgarsko in iz istega razloga je prišlo do pogajanj z nami brez posebnih diplomatskih formalnosti. Ta interes je trajen, ker je določen po zemljepisni legi. Ta interes je bil manj viden, ko je bil Balkan izven vsake nevarnosti.

»Trgovinski glasnik« ustavljen

Ker je bil »Trgovinski glasnik« v enem mesecu tritkrat zaplenjen, je notranje ministrstvo ustavilo njegovo nadaljnje izhajanje.

Slovenski zobni tehniki

razstavljajo svoja dela na letošnjem velesejmu od 1. do 10. junija pod pokroviteljstvom gospoda bana dr. Marka Natlačena. Društvo zobnih tehnikov za dravsko banovino v Ljubljani priredi ob svoji 30 letnici razstavo zobotehničnih del na ljubljanskem velesejmu. Zobni tehniki žele s to razstavo pokazati širšim ljudskim slojem način izdelave zobnih nadomestil, s katerimi se lahko izpopolni pomanjkljivo zobovje. Na to obče koristno razstavo, katere ogled bo brezplačen in bo prva te vrste v Jugoslaviji in na Balkanu, že danes opozarjamo.

Na razstavi o zaščiti pred napadi iz zraka

bodo sodelovali Zaščitni urad mestnega poglavarstva z vsemi svojimi oddelki in odseki, kraljevska banska uprava dravske banovine, ministrstvo vojske in mornarice s komando zrakoplovstva, Drž. vojno-higienski zavod in Vojno-tehnični zavod Obiličevo, Higienski zavod v Ljubljani, Gasilska zajednica v Ljubljani, tvrdka Chema a. d. Beograd (ugotavljanje in uničevanje vojnih strupov, prezračevalne naprave), Boston a. d. Beograd (zaščitne obleke ter drugi zaščitni predmeti iz kavčuka), Bata a. d. Borovo (maske in drugi zaščitni material iz kavčuka) ter še mnogo drugega. Ta razstava bo na ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. junija.

Skoraj ena tretjina potnikov ima na železnici popuste

Tarifni odbor je predlagal, kakor smo že poročali, da se zvišajo potniške tarife za 10 odstotkov. Ta predlog sedaj proučuje gen. direkcija železnic in ni dvoma, da ga bo tudi sprejela. Pri tej priliki so posebno zanimivi podatki o prevozu potnikov po naših železnicah. V l. 1938. so prepeljale naše železnice 56·1 milijona potnikov, od katerih je imelo **brezplačno karto, znižano ali režijsko 18 milijonov ali 32·10 odstotka vseh potnikov.** V l. 1937. je bilo potnikov z znižano ali brezplačno vožnjo samo 17 milijonov, da se je njih število v enem letu **zvišalo za en milijon ali za 6·08%.**

Do 25. maja se morajo prijaviti vse zaloge koruze

V zvezi z uredbo o prometu s koruzo je podpisal trgovinski minister dr. Andres navodila za izvrševanje te uredbe. Po teh navodilih morajo proizvajalci, trgovci, industrialci in drugi prijaviti **do 25. maja** pristojnim oblastem svoje zaloge, če imajo nad 5000 kg koruze v zrnu. Upravne oblasti morajo poslati ministrstvu pregledne izkaze o višini zalog do 5. junija.

Splošno stanje gospodarstva

ob izbruhu totalitarne vojne

Iz letnega poročila beograjske borze

Pri presoji lanskega razvoja svetovnega gospodarstva v času osemmesečne periode neposredno pred izbruhom vojne je bila gospodarska delavnost nerazdružljivo vezana **na mednarodne politične dogodke** te dobe. Posamezni pojavi v tem času v gospodarski delavnosti, zlasti pa v denarni situaciji, trgovini in trgovinski politiki, proizvodnji in javnih financah v skoraj vseh državah, so jasno pokazali, kako je bilo gospodarstvo odvisno od teh dogodkov. More se celo reči, da se gospodarstvo **sploh ni razvijalo po ekonomskih zakonih,** ki veljajo v normalni dobi, kadar je cilj gospodarske delavnosti, da zadosti ljudskim potrebam. Nasprotno je dobilo gospodarstvo v tej dobi čisto **nove funkcije.** Glavni namen zadostitve ljudskim potrebam je bil potisnjen v ozadje, **na prvo mesto pa so stopile potrebe države,** da bi imela vse potrebno za vojno, če bi bila v njo zapletena. Usposobljenje gospodarstva za hiter prehod na novo vojno funkcijo je glavna značilnost v razvoju gospodarstva v skoraj vseh državah Evrope. Na tem načelu je tudi slonela gospodarska politika skoraj vseh držav.

Oborožitev edini podnet gospodarske delavnosti

Glavni impulzi za gospodarsko aktivnost v preteklem letu so bili novi in veliki izdatki za oboroževanje. Konjunktura oboroževanja ima nedvomno to prednost, da daje podnet gospodarski delavnosti vsaj v tem oziru, ker povečuje povpraševanje po surovinah ter izdelkih in ker zaposluje delovno silo. Na drugi strani pa **vpliva tudi negativno,** ker povzroča v gospodarstvu velike ovire in stresljaje. Zaradi oboroževanja se povečujejo tudi državni izdatki in mnoge države so se zaradi njih zelo zadolžile. Pojavlja se **deficit** in za njegovo kritje se uvajajo nova in težka davčna bremena, države pa se zadolžujejo na račun povečanja obtoka bankovcev. Svetovni **kreditni trgi so popolnoma paralizirani** in ne služijo več redni proizvodnji in mednarodni zamenjavi blaga, temveč so v celoti angažirani, v kolikor sploh še kažejo kakšno aktivnost, v boju za politično nadmoč. Dočim je bilo oboroževanje edini činitelj oživljenja gospodarske delavnosti v državah, v katerih ima država dominanten vpliv na potek poslov, je v drugih državah z relativno večjo svobodo zasebne iniciative, v katerih se oboroževanje ni izvajalo v tako velikih dimenzijah, povzročala mednarodna napetost nasprotno dejstvo ter bila vzrok zmanjšanja gospodarske aktivnosti. Zaradi nasprotnega vpliva teh dveh činiteljev se tudi svetovno gospodarstvo ni razvijalo po določeni črti, temveč **se je gospodarstvo razvijalo** v posameznih državah precej **različno.** Tako je ostal **v Združenih državah Sev. Amerike,** kjer ni imelo oboroževanje odločilnega vpliva, razvoj gospodarstva na višini prejšnjega leta ter je celo nekoliko popustil. V večjem številu evropskih industrijskih držav pa je bil postavljen **gospodarski mehanizem** v službo izjemnih državnih potreb v tej meri, da so te potrebe že nekaj mesecev pred izbruhom vojne absorbirale celotno gospodarsko aktivnost dotične države.

Zlom valutnega trga

Ta nasprotstva v razvoju svetovnega gospodarstva glede proizvodnje in prometa blaga so imela tudi močan vpliv na mednarodne valutne odnošaje. Zaradi velikega odtoka zlata iz Evrope v Združene države Sev. Amerike ter poslabšanja deviznih bilanc mnogih držav **je prišlo do kolebanja tečajev najvažnejših evropskih valut.** Popuščanje tečaja **angleškega funta,** ki se je začelo že leta 1938., se je v letu 1939. nadaljevalo v tej meri, da so se morali izdati posebni ukrepi in omejitve zaradi zaščite stabilnosti funta. Pritisk pa je bil tako močan, da je padal tečaj funta kljub tem ukrepom še nadalje. Poleg uradnega tečaja v Londonu se je pojavil še znatno nižji tečaj na svobodnem trgu. Funt je prišel v krizo ter je pod pritiskom nestabilnosti svojega odnosa do zlata začel izgubljati veljavo, da bi bil še nadalje podlaga za določevanje tečajev ostalih svobodnih deviz. Večina držav, ki so pripadale bloku funta, so se od njega ločile ter prešle na **dolar** kot podlago za svoja valutna notiranja. Podobno kakor angleški funt se je gibal tudi **francoski frank.** Vezan na funt je sledil vse leto z majhnimi izjemami gibanju funta. Tudi pri vseh drugih važnejših valutah se je opazila slabša tendenca. Zapuščajoč funt in vezajoč se na dolar so mnoge države določile stalen odnos med svojimi valutami in dolarjem, vendar pa so večinoma njih valute v odnosu z dolarjem nazadovale.

Nestalnost produktnega trga

Razmere na svetovnem trgu z žitaricami so pokazale v preteklem letu veliko izpremenljivost, katere vzroki pa so bili izven trga, v prvi vrsti politične narave, od začetka vojne pa tudi **prometno-tehnične.** Nenavadno velike količine pšenice, ki so bile v poletju, se niso mogle v celoti na trgu absorbirati, kar je imelo za posledico zelo nizke cene, ki so se vzdržale kljub raznim poskusom, da bi se ustvarila umetna hosa. Vse do konca avgusta ni bilo nobenega upanja v preobrat na bolje, tem manj, ker je bila žetev v Kanadi in Argentini izredno dobra. **Z izbruhom vojne** se je situacija na mah spremenila. Čeprav so bili izvozni viški kljub večjemu povpraševanju še nadalje večji, sta vojna in negotovost vplivali na dvig cen, ker so si vse države prizadevale, da si zagotove potrebne rezerve. Če se vse to upošteva, se more sklepati, da se bo **skok cen pšenici** na svetovnih trgih še nadaljeval.

Kriza svetovnega gospodarstva

Če se pravilno presoja pomen današnjih dogodkov in pojavov, ki so se opazili lansko leto v razvoju in smeri ljudske delavnosti, se mora priti do sklepa, da je položaj, v katerem se nahaja danes svetovno gospodarstvo, **silno težaven.** V sedanjem evropskem konfliktu **se vodi glavna borba z enako srditostjo na bojišču ko na gospodarskem polju.** Pri tem pa ni borba omejena le na vojskujoče se države, temveč zadeva tudi **nevtralna območja** ter povzroča splošne zmešnjave, katerih konec ni mogoče niti predvideti niti uganiti. Dejansko ozdravljenje svetovnega gospodarstva z obnovo normalne proizvodnje in normalnega kroženja dobrin je mogoče le, če se obnovi zaupanje med narodi.

Gospodarske razmere v naši državi

Splošen premik v razvoju svetovnega gospodarstva v mednarodni trgovini je nastal že v prvih mesecih preteklega leta. Čeprav je takrat bilo naše gospodarstvo še v fazi aktivnosti, ki datira še iz leta 1936., je vendar razvoj svetovnega gospodarstva povzročil, da so se tudi pri nas začeli pojavljati polagoma **znaki oslabljenja.** Celoten tok našega gospodarskega življenja je bil zlasti oviran zaradi nastalih težkoč v zunanji trgovini. Izvozna trgovina je zadevala na vedno nove motnje, katerih premagovanje je predstavljalo eno največjih težkoč. **Naš promet s tujimi trgi,** v katere se morejo naši proizvodi izvažati le po morju, se ni mogel takoj prilagoditi izjemnim razmeram. V kolikor pa se je to posrečilo, je bilo to zvezano s **transportnimi in valutnimi riziki,** ki so preprečevali močnejše izkoriščanje povpraševanja po našem blagu. Poleg tega pa so se znatno podražile tudi pomorske prevoznine in zavarovalnine. Nastale so tako nove težkoče za prodajo našega blaga na tujih trgih. Ker je tu šlo predvsem **za svobodne devizne trge,** smo še teže dobivali potrebne devize, kar je imelo za posledico, da je **zastala tudi naša uvozna trgovina.** Iz vseh teh razlogov so ostala naši izvozni trgovini na razpolago samo še kontinentalna tržišča, s katerimi se naš plačilni promet razvija v glavnem po kliringu. A tudi tu so nastajale vedno nove težkoče, ker se je v vseh teh državah — in tudi pri nas — vedno več najvažnejših proizvodov stavljalo pod izvozno kontrolo.

V posebno težaven položaj je prišla **uvozna trgovina,** ker so se zmanjšale možnosti uvoza mnogih predmetov bodisi zaradi kontrole izvoza v posameznih državah bodisi zaradi pomanjkanja potrebnih deviz v naši državi. Zaradi ovir, ki so nastale zlasti za uvoz surovin in polizdelkov je bila **težko zadeta naša industrija,** ki zato ni mogla razviti svojega normalnega obratovanja ter kriti potreb trga.

Zaradi teh neugodnih okoliščin, v katerih se je razvijala zunanja trgovina, je nastala precejšnja stagnacija tudi na našem notranjem trgu, posebno zaradi **vzdržnosti potrošnikov.**

Razmere na denarnem trgu so bile precej neizenačene. Zaradi nervoze vlagateljev, ki se je večkrat pojavljala je prišlo do močnejšega pritiska na hranilne vloge v denarnih zavodih. Ta menjajoča se spremenljivost v likvidnosti zavodov ter v napetosti na denarnem trgu, zlasti pa nastalo stanje po objavi uredbe o omejitvi izplačevanja vlog, je povzročila znatno vzdržljivost celo **v kratkoročnih naložbah** ter se je hipoma občutilo veliko pomanjkanje teh kreditov.

Tudi glede **javnih financ** so bile zabeležene velike spremembe. Na eni strani so zelo narasli izdatki, na drugi pa padli dohodki, da so bile postavljene državne finance pred nove naloge. **Obtok bankovcev** se je v teku leta 1939. povečal za 2·5 milijarde din. Velik del te vsote predstavlja nove zadolžitve države. Koncem leta je tudi **davčna zakonodaja** doživela velike izpremembe s povečanjem skoraj vseh davščin ter z uvedbo novih davščin, od katerih pričakuje državna blagajna novih dohodkov. Ti ukrepi pomenijo za gospodarstvo težak udarec, ker je obremenitev presegla moč gospodarstva. Poleg tega pa krijejo nove davščine to nevarnost, da bodo udušile podjetniško delavnost ter gospodarstvo onesposobile za pravilno obratovanje. Naj bodo izdatki za kritje izrednih potreb države še tako veliki, se vendar ne sme zahtevati od gospodarstva več, kakor more ono dejansko dati, ker mora v nasprotnem primeru priti do zastoja v gospodarski delavnosti in s tem nastati motnje, ki se bodo v prvi vrsti občutile baš v državnem gospodarstvu.

Denarstvo

V marcu so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za 9 milijonov

Po najnovejših podatkih Zveze jugoslovanskih hranlnic v Ljubljani so narasle v marcu t. l. pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah vloge na knjižice za 2 milij. 551.380 na 594,318.463 din, vloge v tekočem računu za 6,430.510 na 433,033.256 din, skupne vloge pa za 8,981.890 na 1.027,351.719 din. Vloge na knjižice so narasle pri 11, vloge v tek. računu pri 9, skupne vloge pa pri 12 zavodih. Število vlog na knjižice je naraslo pri 9 zavodih ter je znašalo 121.481, število tek. računov je naraslo pri 4 zavodih ter je znašalo 6.031, skupno število vlagateljev pa je naraslo pri 7 zavodih ter je znašalo 127.512.

Kljub sedanjemu položaju so se torej vloge pri hranilnicah v marcu izredno ugodno razvijale, in kažejo te številke lep napredek v primeri s prejšnjimi meseci. Niti v mirnih časih pred denarno krizo leta 1931. mesečni porast vlog ni bil tako znaten.

Vloge Poštne hranilnice iz Slovenije

Dosedaj Poštna hranilnica ni objavljala, koliko hranilnih vlog izvira iz posameznih pokrajin. Poslovno poročilo, ki ga je sestavil novi gen. direktor PH **Milenko Marković** pa zopet objavlja podatke o izviru vlog iz posameznih pokrajin. Po teh podatkih je bilo hranilnih vlog

	milij. din	%
iz Slovenije	108,5	10·6
iz Hrvatske	174,2	17·1
iz vse ostale države	713,7	69·7
izseljenskih in mrtvih vlog	26,9	2·6

Od 44.471 vlagateljev, kolikor jih ima PH, odpade na Slovenijo 2440, na Hrvatsko pa 2460.

Vloge na čekovne račune se razdele takole (vse v milijonih din):

	1938	1939
Beograd	799	904
Zagreb	393	508
Ljubljana	277	325
Sarajevo	154	184
Skoplje	60	74
Podgorica	23	29

Skupno je imela torej lani Poštna hranilnica hranilnih in čekovnih vlog **iz Slovenije za 433,6 milijona din, t. j. 14·4% vseh vlog,** ki so znašale 3046,4 milijona din.

Znaten del tujih sredstev mora nalagati PH kratkoročno in zato je imela lani za 408 milijonov gotovine in drž. blagajniških bonov. V državne papirje je vložila 972 milijonov, državnim ustanovam pa je kreditirala 1229 milijonov din. Komunalna posojila so znašala 25,2, zadružnim ustanovam je dovolila 275 (v Sloveniji 140,7), denarnim zavodom pa 174,8 milijona din.

Drž. hipotekarna banka v aprilu

V aprilu so se vloge pri Drž. hip. banki **znižale za 44 na 1147** milijonov din. Lani so ob koncu aprila znašale še 1412 milijonov din. Samostojni fondi in kapitali javnih ustanov so se povečali za 48 na 2863 milijonov din. **Ponovno so narasle tudi vloge po tekočih računih.** Blagajniška sredstva banke so se povečala za 48 na 514 milijonov din. Hipotekarna posojila so se zmanjšala za 16 na 1748 milijonov din, komunalna posojila pa so se povečala za 59 na 1937 milijonov din. Lani so znašala ta posojila v istem času le 1473 milijonov din. Dolg finančnega ministrstva se je zmanjšal za 20 na 746 milijonov din, postavka državnih bonov pa se je zvišala za 9 na 165 milijonov din. Terjatve po tekočih računih so narasle za 220 na 2957 milijonov din. Vrednostni papirji so se dvignili za 15 na 1635 milijonov din.

Politične vesti

Iz Rima se poroča, da je odgovoril Mussolini predsedniku Rooseveltu v zelo prijateljskem tonu ter ponovno razložil stališče Italije. Mussolinijev odgovor da omogoča nadaljnja pogajanja.

»Messagero« pravi v komentarju govora grofa Ciana: »Fašistična Italija ve, kaj hoče in bo znala naglasiti svoje pravice. Stara Evropa se podira pod udarci mladih narodov.«

V »Telegrafu«, glasilu grofa Ciana, piše njegov direktor **Ansaldo, da se bliža čas, ko bo italijanska akcija odločilno vplivala na razvoj dogodkov.** Italija se ne more zadovoljiti samo s tem, da postane suverena na morju, temveč hoče doseči tudi povečanje svojega nacionalnega ali kolonialnega ozemlja. V zvezi s tem omenja geslo: Savoia, Korzika, Tunis, Malta in Džibuti.

Beograjski dopisnik »Giornale d'Italia« ugotavlja v svojem zadnjem poročilu, da je po alarmu, ki je trajal skoraj dva tedna, tudi v jugoslovanski prestolnici popustila napetost. V zvezi s tem naglaša, da je mogla jugoslovanska delegacija v Moskvi ugotoviti popolno razumevanje za politični in gospodarski položaj Jugoslavije. Nekatere opombe nemškega tiska in uravnovešeno stališče italijanskega tiska da je naletelo v beograjskih krogih na najboljšo voljo. Prav tako si tudi jugoslovanski tisk prizadeva, da korektno tolmači borbo Italije proti angleški in francoski hegemoniji na Sredozemskem morju.

General Weygand ima po mnenju londonskih krogov nalogo, da razbije načrt nemškega generalnega štaba, ki hoče zavzeti francosko obalo ob Rokavskem prelivu in s tem izvesti popolno blokado Anglije, da bi nato mogel vse svobodne čete vreči na Francijo.

Po mnenju angleških vojaških krogov je bil odstavljen general Gamelin zaradi njegove teorije, da je mogoče dobiti moderno vojno samo z defenzivo, kar pa so zadnji dogodki temeljito ovrgli. Nasprotno pa je bil gen. Weygand vedno pristaš ofenzive ter se je v tem oziru vedno strinjal z Reynaudom, ki je že l. 1936. nastopil proti Gamelinovi teoriji.

Po švicarskem mnenju pa je moral odstopiti general Gamelin ne toliko zaradi njegovih napak, temveč zaradi nevarne situacije, ki je nastala na bojišču. Toda tudi švicarski tisk je mnenja, da se je general Gamelin preveč izogibal vsakemu tveganju, zaradi česar je tudi nastala sedanja nevarna situacija.

Nemško prodiranje proti morju se uspešno nadaljuje ter so po nemških poročilih zasedli Nemci **Arras, Amiens in Abbeville** ob izlivu reke Somme. Zavezniki priznavajo zasedbo Arrasa in Amiensa, ne pa tudi Abbevillea. Po italijanskih poročilih je s tem **odrezano 1 milijon zavezniške vojske.** Nemški uspeh je bil dosežen, ker se je Nemcem posrečilo, da so razbili francosko deveto armado, ki bi morala braniti zvezo med četami v Belgiji in francoskimi četami ob Maginotovi liniji. Nemci poročajo, da so zajeli tudi ves štab 9. armade z generalom Giraudom na čelu. Francozi pa zanikajo, da bi bil ujet general Giraud. Nadalje poročajo Nemci, da je bila zavzeta zadnja utrdba trdnjave **Namur.**

Po zavezniških poročilih se bije sedaj velika bitka pri **Cambraiu.** General Weigand je že na bojišču in pričakuje se, da se bo v kratkem začela zavezniška protiofenziva.

Z besedami »Domovina je v nevarnosti« je začel min. predsednik **Reynaud** svoj govor pred senatom. Zato je potrebno, da pove narodu resnico. Nato je omenil, da so francoske čete zapustile svoje utrdbe ob belgijski meji, ko so nemške čete vdrle na Nizozemsko. Ko so pa bile francoske čete že zelo daleč od utrdb, je prišel velikanski nemški napad. Reka Meusa se je neutemeljeno smatrala kot velika ovira za sovražnika, zato so bile tu le slabe francoske čete. Poleg tega pa več ko polovica francoskih divizij še ni prišla do Meuse, ko se je začel nemški napad. Mostovi čez Meuso niso bili razrušeni in bodo krivci zato kaznovani. Nato je orisal Reynaud položaj na fronti po 100 km širokem prodoru, ki se je posrečil nemškim četam. Dejal je, da so Nemci zasedli že Arras in Amiens. V tem težkem položaju je prva naloga, da jasno mislimo. Vsak vojak se mora zavedati svoje dolžnosti, vsak delavec in vsaka žena morata storiti svojo dolžnost. Nato je govoril o velikih sposobnostih maršala **Petaina** in gen. **Weyganda** ter dejal, da velika naroda ne moreta biti poražena. Svoj govor je zaključil z besedami: **»Če kdo pravi, da je potreben čudež, da se reši Francija, potem odgovarja, da veruje v ta čudež, ker veruje v Francijo.«** Njegov govor je sprejel senat z velikim odobravanjem ter nato odgodil svoje zasedanje.

Maršal Göring je imel pred zastopniki tiska govor o vojnem položaju. Najprej je govoril **o padalcih,** ki so del nemškega letalstva in ki nosijo isto uniformo kakor letalci. Infamija je, če kdo trdi, da bi bili oblečeni v tuje uniforme. Izrekel je vse priznanje padalcem, katerim se je posrečilo, da so držali odprta glavna vrata nizozemskih utrdb. Na vprašanje, kako je bilo mogoče, da je doseglo nemško letalstvo premoč nad letalstvom zapadnih sil, je Göring odgovoril na kratko, da z delom. Ob koncu svojega govora je poveličeval Göring zasluge kancelarja **Hitlerja,** ki da združuje v sebi sposobnosti državnika in genialnega vojskovodje. Njegovi genialni načrti so privedli nemško vojsko v nekaj dneh do morske obale. Svojo izjavo je zaključil maršal Göring, da pričakuje nemški narod v zaupanju na Hitlerja s polno vero končno zmago.

V Ameriki se vedno bolj širi propaganda, da mora predsednik Roosevelt kandidirati v tretjič. Tako piše »New York Herald Tribune«, ki je dosedaj vedno zelo ostro napadala Roosevelta in njegove gospodarske načrte, da je najbolje, če **se republikanska stranka odpove lastni kandidaturi** in s tem omogoči soglasno izvolitev Roosevelta. Tudi v prihodnji predsedniški dobi bo zunanja politika obvladala vso politiko Združenih držav. Glede zunanje politike Roosevelta pa ne more biti nobenega ugovora. Tudi sedanji zunanji minister Hull ima dragocene izkušnje, da je danes ameriška diplomacija mnogo bolj gibčna kakor francoska in angleška, kateri tudi znatno nadkriljuje. Padec Roosevelta bi pomenil v sedanjih časih hud udarec za ameriško demokracijo in zato je najbolje, če se znova izvoli Roosevelt.

80% pletilcev brez posla

Občni zbor Združenja pletilcev za dravsko banovino

Pletilstvo je postalo v Sloveniji po vojni ena največ obetajočih obrti, ki je dajala zelo mnogim ljudem zaslužka in v nekaterih časih tudi dobrega zaslužka. Še danes ni pletilstvo v vsej državi nikjer tako razvito ko v Sloveniji. Pozneje pa so prišli za pletilstvo tudi slabši časi, toda tako slabih časov ko sedaj, pletilska obrt v Sloveniji še ni doživljala. 80% pletilcev je danes brez posla, kakor se je ugotovilo na občnem zboru agilnega Združenja pletilcev.

Občni zbor je bil v ponedeljek popoldne v prostorih Zbornice za TOI in je bil izredno dobro obiskan. Občni zbor je otvoril zaslužni predsednik združenja gospod **Henrik Franzl,** ki je pozdravil vse zborovalce, zlasti zastopnika mestne občine komisarja **Mihelčiča** ter zastopnike tiska.

Nato se je spomnil umrlih članov **Ane Sajovic** in **Josipa Kunca.** Zborovalci so pietetno počastili njun spomin. Nato je podal predsednik **Henrik Franzl** zelo zanimivo poročilo, iz katerega posnemamo:

Poročilo predsednika Franzla

Izgledi za napredek pletilske obrti v teh težkih časih so skrajno slabi in tako težkih časov, kakor jih preživlja sedaj naše obrtništvo, še ni bilo.

Ko je nastopilo v jeseni preteklega leta vznemirjenje zaradi vojne, je združenje sklicalo več posvetovanj, kako najti izhod iz stiske. Vse sklepe, ki smo jih sprejeli, pa so dogodki prehiteli.

Pičli krediti, ki so jih naši člani še imeli, so bili popolnoma ukinjeni. Odjemalci so ustavili svoja plačila, dobavitelji pa zahtevali denar za blago in tako so bili naši člani v najhujših časih brez blaga in brez denarja.

Dan na dan so prihajali člani v združenje po nasvete in imeli smo polno dela z raznimi pojasnili in nasveti.

Koncem leta pa so se silno **podražile vse surovine,** tako so se dvignile cene za 100%, pri **volni pa celo za 200%.**

Kupna moč odjemalcev je še bolj padla, in to radi okolnosti, ker so se najnujnejša živila osobito moka in krompir podražila in ker je porabil mali človek pretežni del svojih dohodkov za preživljanje, mu ni bilo mogoče kupiti si še tako potrebne obleke in perila. Posledica tega je bila **popolen zastoj v kupčijah,** ki še vedno traja in ni prav nikakih izgledov, da bi se položaj v tem pravcu zboljšal.

Po podatkih, katere imamo, je nastal v pletilski stroki popolen zastoj in **ni obratovalo od božiča dalje že skoraj 80% naših članov.**

Treba bo izredne vzdržnosti, da prebrodimo te težke čase in da ne omahnemo pod težo razmer.

Omeniti moram pri tej priložnosti, da je ukrenilo združenje v preteklem letu več akcij za sanacijo in zboljšanje gmotnega stanu naših članov.

V prvi vrsti je bilo treba ukreniti nekaj, da razbremenimo naše člane glede **zaostalih davčnih zaostankov,** ker so zaradi njih nekateri že ogroženi v svoji eksistenci. Enako kakor za pletilce, velja pa to tudi za druge obrtnike. Zato se je na iniciativo Združenja ključavničarjev začela skupna akcija 30 obrtniških združenj za sanacijo obrtništva. Vseh sestankov za organizacijo te akcije sem se udeleževal za Združenje pletilcev.

Napravili smo obširno poročilo na finančno ministrstvo in orisali obupen položaj slovenskega malega obrtnika.

Posebna deputacija je šla k finančnemu direktorju, mu izročila prepis te resolucije, razložila težak položaj in prosila, da po svojih močeh podpira to akcijo. Nadalje smo naprosili Zbornico za TOI, da se zavzame na pristojnih mestih za odpis davčnih zaostankov in da podpira našo akcijo za pavšaliranje malih obrtnikov brez ozira na to, če žive v mestih ali na deželi.

Ta naša akcija je bila v polni meri kronana z uspehom in je finančno ministrstvo pristalo na naše predloge.

Z uredbo od dne 24. decembra 1939., je dana možnost za obrtnike, ki so prišli brez lastne krivde v težki finančni položaj, odpis zaostalih davkov.

Kar se pa tiče **pavšaliranja malih obrtnikov** smo tudi dobili z novim finančnim zakonom naredbo, po kateri tudi obrtniki lahko plačujejo pavšalno davke.

Na žalost pa ni bila ta uredba razglašena po dnevnikih in je združenje šele tik pred 15. februarjem po Zbornici za TOI zvedelo za to naredbo. Združenje je zato s posebno okrožnico opozorilo vse člane na doseženi uspeh.

Po našem mnenju ima skoro 80 odstotkov naših članov pravico do pavšaliranja.

Posebno skrb je posvetilo združenje **zatiranju šušmarstva.**

V zadevi **strokovne izobrazbe** je bilo treba misliti na to, da nudimo naraščaju strokovne knjige o pletilstvu. V ta namen smo izdali z velikimi žrtvami knjigo o pletilstvu, v kateri najde vsak pripravnik vse, kar zahteva naša stroka. Bodi izrečena topla zahvala prof. Maksu **Stupici** za njegovo strokovno pomoč in ureditev te knjige.

To je **prva slovenska strokovna knjiga o pletilstvu** in priporočam vsem članom, da si jo nabavijo.

Predsednik Franzl je nato poročal o uspelih pomočniških izpitih ter naglasil, da naraščaj lepo napreduje. Vse člane prosi, da skrbe za dobro strokovno naobrazbo naraščaja.

Velika nevšečnost je nastala zaradi pomanjkanja surovin in preti nevarnost, da radi tega mnogo obratov sploh ne bo moglo obratovati.

Verjetno je, da bo ves nakup domače in tudi tuje volne v rokah Prizada. Ker je v Sloveniji večina pletilskega obrtništva, je nadvse utemeljena naša zahteva, da je v odboru, ki bo dodeljeval volno, vsaj en zastopnik našega združenja. S podporo Zbornice za TOI smo to svojo zahtevo tudi sporočili trgovinskemu ministrstvu.

Predsednik Franzl se je nato zahvalil za krepko podporo, ki jo je vedno izkazovala **Zbornica za TOI** združenju in pletilske obrti. Nadalje se je zahvalil predsedniku izpitne komisije pomočniških izpitov Maksu Stupici v Kranju, kakor tudi vsem članom za njihovo požrtvovalno delo. Predsednik Franzl je nato omenil važnost strokovne nadaljevalne šole ter je zato združenje nakazalo kulturnemu oddelku Mestnega poglavarstva 1000 dinarjev podpore za strokovne nadaljevalne šole.

Poročilo predsednika Franzla je bilo sprejeto z glasnim odobravanjem.

Druga poročila

Namesto vpoklicanega tajnika dr. Hudovernika je prečital **tajniško poročilo g. Mahkota.**

Vseh članov združenja je bilo ob koncu poslovnega leta 218, odjavljenih je bilo 7 članov, začasno odjavljenih pa 3, novih prijav pa je bilo 11. Na novo pa so se prijavili le obrtniki z največ 1 pomočnikom oz. vajencem.

Glede **šušmarstva** je tajništvo bilo zelo aktivno. Oblasti pa še vedno postopajo proti šušmarjem premilo.

Mnogo dela je povzročilo izdajanje poslovnih knjižic, zlasti še, ker so predpisi o njih pomanjkljivi, da se še danes vedno ne ve, kdo naj jih izdaja.

Poročilo nadalje navaja, da se je prijavilo **33 kandidatov za pomočniške izpite,** katere so tudi skoraj vsi položili. Za **mojstrske izpite** se je prijavilo 12 kandidatov, ki so vsi napravili izpit.

Tajništvo je uspešno nastopilo proti temu, da bi vajenci menjavali svoja mesta brez pristanka prvotnih učnih gospodarjev. Energično je tudi nastopilo proti temu, da bi imel kdo več vajencev, kakor to dovoljuje zakon.

Veliko dela je izvršilo tajništvo, na katerega se naj obrnejo vsi člani, če potrebujejo kakšno intervencijo ali pomoč. Redno posluje tajništvo **vsak četrtek.**

Blagajniško poročilo je podal blagajnik **Mahkota.** Poročilo je ugodno ter je združenje doseglo celo 4.710 din poslovnega prebitka.

V imenu nadzornega odbora je predlagal g. **Legat** iz Lesc, da se podeli vsej upravi razrešnica. (Soglasno sprejeto.)

Soglasno je bil sprejet **novi proračun** v višini 25.500 din.

Članarina ostane ista ko lani, namreč: za člane z do 2 strojema 40 din, za člane, ki imajo do 5 strojev 100 din, za one do 10 strojev 200 din, za nad 10 strojev 400 din.

Občni zbor je pozdravil zastopnik ljubljanske občine komisar **Mihelčič,** ki se je zahvalil za podporo združenja za strokovne nadaljevalne šole. Izjavil je, da zasluži vse priznanje skrb združenja za vzgojo dobrega naraščaja. Mestna občina posveča strokovnemu nadaljevalnemu šolstvu potrebno pažnjo in ima že 700.000 din sklada za zgraditev posebnega poslopja za strokovno nadaljevalno šolstvo.

Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da dobi tudi Združenje pletilcev vsaj eno mesto v odboru za dodeljevanje surovin. Soglasno je bilo sklenjeno, da se predlaga za to mesto predsednik Henrik Franzl.

Nato je lepo obiskani občni zbor zaključil predsednik Franzl.

Po zasedbi Nizozemske in Belgije

Osvojitev Nizozemske in velikega dela Belgije je naravno znatno okrepila Nemčijo. Toda tudi zavezniki so mnogo pridobili in o tem piše renomirani angleški strokovno-finančni list »The Financial News« med drugim naslednje:

Široka javnost ne ve, da je nemški vpad v Belgijo in Nizozemsko izredno okrepil finančni položaj zaveznikov. Tu je treba v prvi vrsti omeniti **velike zlate rezerve nizozemske in belgijske narodne banke,** ki se bodo uporabile za nabavo vojnega materiala v tujini.

95% belgijskih zlatih rezerv je bilo pred kratkim poslano v London in New York. Ostalih pet odstotkov je blizu zapadne belgijske obale in se more poslati ven takoj, če bi to bilo potrebno. Tudi nizozemske zlate rezerve so bile poslane v tujino, kakor hitro se je začela vojna, kar pa je še ostalo v Amsterdamu, je bilo poslano v tujino takoj, kakor hitro so Nemci začeli ogrožati zapadno Nizozemsko.

Niso pa to vse rezerve obeh teh držav. Obe imata tudi **velike količine tujih deviz,** ki se bodo uporabile sedaj za nadaljevanje vojne. Ni upanja za Nemce, da bi mogli uporabiti te devize, ker so imele vse banke zadosti časa, da jih pošljejo v tujino. Za vsak primer je britanska vlada prepovedala likvidacijo tujih depozitov v Angliji.

Največji dobiček pa bodo imeli zavezniki od tega, ker bosta odslej tudi Belgija in Nizozemska v vrstah držav, ki so svoje valute vezale na angleški funt. Velika olajšava za zaveznike bo tudi v tem, ker jim ne bo treba **za nabavo kavčuka in petroleja** iz Nizozemske Indije ter **bakra** iz Belgijskega Konga plačevati **tujih deviz.** Kako za velike zneske gre tu, naj omenimo samo to, da je francoska vlada plačala letno za baker nekemu belgijskemu rudarskemu podjetju po 25 milijonov dolarjev. Sedaj se more pričakovati, da bo gospodarsko sodelovanje Anglije in Francije razširjeno tudi na kolonije Belgije in Nizozemske. S tem bo položaj Anglije in Francije znatno olajšan.

Belgijske in nizozemske kolonije spadajo v vrsto najbogatejših virov surovin na svetu. Angleški strokovni list zato trdi, da se je položaj zaveznikov v finančnem in gospodarskem pogledu po pridružitvi Nizozemske in Belgije k njih fronti znatno okrepil.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Seleaburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

Prodaja suhih izvoznih češpelj Prizadu je oproščena davka na poslovni promet

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal naslednjo okrožnico:

Na podlagi predpisov člena 1. uredbe o izvozu suhih češpelj, po kateri je izvoz suhih češpelj izključna pravica države in katero pravico izvaja država po Prizadu, se bodo glede plačila davka na poslovni promet od trgovcev-izvoznikov, ki izvažajo češplje po Prizadu, uporabljali predpisi razpisa O. p. št. 16.482 iz l. 1939., ki veljajo za prodajo vseh vrst pšenice, rži in pšenične moke, analogno tudi za prodajo suhih češpelj. Prodaja vseh vrst suhih češpelj po trgovcih Prizadu od 14. septembra 1939. dalje oz. zaradi izvoza bodisi ocarinjeno ali neocarinjeno od dneva objave te uredbe, se bo smatralo kot izvoz, ki je v smislu čl. 1. zakona o davku na poslovni promet prost vsakega plačila tega davka. Kot dokaz, da so bile češplje prodane Prizadu zaradi izvoza, morajo predložiti trgovci davčnim upravam potrdila Prizada, potrjena od zastopnika finančnega ministrstva pri Prizadu. V teh potrdilih se morajo natančno navesti vrsta, količina in vrednost prodanih češpelj. V knjigi opravljenega prometa morajo trgovci posebej voditi prodajo suhih češpelj, ki so jih zaradi izvoza prodali Prizadu bodisi ocarinjene ali neocarinjene.

Mojstrski tečaj za pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah

Kralj. banska uprava je obvestila Zbornico za TOI, da se priredi v primeru zadostnega števila priglašencev 14dnevni tečaj za one obrtniške mojstre brivsko-frizerske, stavbne, lesne in kovinarske stroke, ki že poučujejo na strokovnih nadaljevalnih šolah. Tečaj ima namen, da dopolnilno usposobi mojstre za pouk. Tečaj bo od 8. do 20. julija po 6 ur dnevno. Kralj. banska uprava bo podelila udeležencem podpore po din 300·—. Nekolkovane prijave za tečaj se morajo vložiti najkasneje **do 10. junija 1940.** na VIII. oddelek kralj. banske uprave.

Zbornica opozarja mojstre, ki že poučujejo na obrtnih nadaljevalnih šolah, da se prijavijo za ta tečaj. Podrobnejša pojasnila dobe pri zbornici.

Nauk o trgovini

Šefkija Bubić, profesor Državne trgovske akademije v Sarajevu je sestavil in izdal tri knjige (I., II. in III. del) »Nauka o trgovini«. Knjige so izredno dobro sestavljene in morejo koristno služiti ne samo za pouk v strokovno nadaljevalnih šolah, marveč se morejo dobro uporabiti tudi v praksi. Knjige se naročajo pri piscu ter stanejo po din 30·— I. in II. del ter din 15·— III. del.

Trinajsta gospodinjska razstava

Zveze gospodinj na ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. junija pod naslovom **»Naša vsakdanja hrana«** vabi vse gospodinje k obilnemu posetu. Razstava bo za težke čase, ko bodo primorane gospodinje šteditи pri hrani, izredno zanimiva in poučna. Bo pa tudi klicar za skupni nastop vseh gospodinj. Kajti gospodinje, zavedajmo se, da moremo in moramo pomagati državi z umnim gospodinjstvom in gospodarstvom, torej z delom, ki sta mu podlaga dobra misel in razum. Na podlagi lastnega dela lahko zahtevamo isto od najširših in najvišjih gospodarskih krogov. Lahko si lastimo pravico zahtevati, da se preprečijo z dviganjem cen vojni dobički. Gospodinje, odzovite se našemu klicu!

Turistični sporazum med Madžarsko in Jugoslavijo

Hkrati z novo trgovinsko in plačilno pogodbo, katero je sklenila Jugoslavija 10. aprila z Madžarsko, je bila podpisana tudi pogodba o tujskem prometu. Besedilo te pogodbe je bilo sedaj objavljeno v »Službenih novinah« in se glasi:

§ 1. — Takse, ki se pobirajo od potnikov-turistov za izdajanje potnih dovoljenj, ne bodo v obeh državah večje kakor so takse, ki se pobirajo za potovanja v države z največjimi ugodnostmi.

§ 2. — Izplačila za turistične potrebe državljanov obeh držav se vrše s pomočjo računa, imenovanega »Bäderverkehrskonto«, ki se otvori pri Narodni banki kr. Jugoslavije na ime Madžarske narodne banke in ki se vodi v dinarjih.

V primeru, da saldo računa »Bäderverkehrskonto« ne bi mogel v danem trenutku zadostiti plačilom, ki bi se morala izvršiti na njegovo breme, se bo dopolnil z vzetjem potrebnih zneskov bodisi z računa »Globalkonto« bodisi z računa »Spezial-Dinarkonto für Finanzzahlungen« v smislu sporazuma, doseženega o tem predmetu med obema emisijskima bankama.

Ravno tako bi se višek, če bi izkazoval »Bäderverkehrskonto« v danem trenutku znaten saldo, ki presega turistične potrebe, ki se morajo pokriti, prenesel po skupnem sporazumu obeh emisijskih bank bodisi na račun »Globalkonto«, bodisi na račun »Spezial-Dinarkonto für Finanzzahlungen«.

§ 3. — Obe dogovorni stranki sta sporazumni, da bo Madžarska narodna banka ali banka, ki jo ona določi, brez težkoč dovoljevala znesek 5000 din na osebo turistom, ki potujejo iz Madžarske v Jugoslavijo, Narodna banka kr. Jugoslavije ali banke, ki bi jih ona določila v ta namen, pa dovoljevale brez težkoč 500 pengov turistom, ki potujejo v Madžarsko.

Prošnje turistov za penge ali dinarje se rešujejo načelno vzajemno iz zneskov, plačanih v teh valutah od turistov druge države.

§ 4. — Ravno tako je dosežen sporazum, da gibanje turistov iz ene države v drugo ne bo prav nič kontingentirano in da se bo moglo opravljati nezavisno od obratnega turističnega gibanja v mejah razpoložljivih sredstev. Ravno tako ne bodo vplačila, izvršena od tujih turistov ene države vplivala na regularnost, po kateri bodo dobivali turisti druge države od svoje narodne banke zneske v valuti ali v devizah, ki so jim potrebna za potovanja.

§ 5. — Uprave drž. železnic obeh držav bodo izmenjale misli glede izdaje ukrepov, s katerimi bi se mogel zboljšati in olajšati medsebojni promet, zlasti glede vpostavitve primernih zvez, uvedbe direktnih vagonov itd.

§ 6. — Gibanje avtomobilov, avtobusov in drugih motornih vozil se bo dovoljevalo v mejah predpisov, ki so v veljavi v obeh državah. Po potrebi pa se morejo skleniti tudi posebni sporazumi med pristojnimi oblastmi zaradi pospeševanja tega gibanja.

Zračni promet je urejen s konvencijo, ki se je sklenila med obema državama.

§ 7. — Propagandni material za turizem (fotografije, brošure in plakati) obeh pogodbenih strank je v obeh državah oproščen vsake carinske davščine.

§ 8. — Da se olajša izvajanje te pogodbe, se bodo mogle sklicevati konference turističnih ustanov, pri čemer se oblasti obeh držav zavezujejo, da bodo blagohotno obravnavale sklepe, sprejete na teh konferencah.

§ 9. — Za sporazum, s katerim se zamenjuje sporazum, ki je bil sklenjen 29. julija 1935., stopi v veljavo z dnem njegovega podpisa in ostane v veljavi tri mesece potem ko bi bil odpovedan od ene ali druge pogodbene stranke.

Spisano v Beogradu 10. aprila 1940. v dveh predpisno podpisanih izvodih.

Podpisala: trg. minister dr. Andres in za Madžarsko min. Nickl.

Ta sporazum je stopil v veljavo z dnem njegove objave v »Službenih novinah« (15. maja), obvezno moč pa dobi v smislu člena 9. tega sporazuma.

Zunanja trgovina

V šibeniško pristanišče je prišla nemška ladja »Maritza«, ki naklada boksit za izvoz v tujino. Ladja »Vido« je odplula iz pristanišča s tovorom lesa, ki je namenjen za Egipt.

Letošnji mraz je imel katastrofalne posledice za vinograde na Slovaškem. Slovaška bo morala zato vino uvoziti. Znaten del vina namerava uvoziti Slovaška iz Jugoslavije.

Romunija je prepovedala izvoz semena sončnic, repice in lanu. Nadalje je prepovedala izvoz svinjske masti.

Grška vlada je dovolila uvoz bakra za svobodne devize. Nadalje je dovolila, da se uvozi za 75 milijonov drahem volne.

V Turčiji so odkrili petrolejske vrelce, glede katerih so strokovnjaki zelo optimistični, manj pa turška vlada, ki je poslala v Romunijo posebno delegacijo, da se pogaja glede dobave romunske nafte.

V Italiji je bila lani povečana površina s sladkorno repo posejane zemlje za 39.000 na 174.000 ha.

Cena koruze je v Argentini padla zaradi zastoja izvoza. Tudi cena mesa, surovega masla in drugih deželnih pridelkov je padla, ker primanjkuje ladij, da bi te proizvode odpeljale v Evropo.

Cena surove jute je v Kalkuti znatno padla, ker se pričakuje letos izredno dobra žetev jute. Letošnji pridelek se računa na 10,5 milijona bal.

Lord Halifax je imel daljši govor s sovjetskim veleposlanikom Majskim. Zatrjuje se, da se bodo znova začela pogajanja za sklenitev novega britansko-sovjetskega gospodarskega dogovora.

Sovjetska Rusija ima po uradnih podatkih 29,2 milijarde kub. metrov rezerv surovega lesa ter je glede lesnih rezerv prva država na svetu. Dve tretjine tega lesa je v Aziji, zlasti v Sibiriji.

Washingtonska vlada namerava uvesti premije za izvoz koruze, in sicer v višini 20 do 25 centov za en bušel. Koruzo bi izvozila Amerika predvsem v Kanado in Evropo. Skupno bi izvozila 20 do 25 milijonov bušljev.

Nova družba za predelavo papirja

Ministrstvo za trgovino in industrijo je dovolilo ustanovitev delniške družbe za predelavo papirja s sedežem v Beogradu. Delniška glavnica znaša 1 milijon dinarjev. Vsi ustanovitelji nove družbe so iz Beograda.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše v Jugoslaviji in edino kopališče te vrste v Sloveniji

ZDRAVI Z USPEHOM bolezni srca, ledvic, živcev, jeter, žolča, želodca, notranjih žlez in spolne motnje.

ODPRTO OD 12. MAJA! — Maj, junij 10 dni din 700·- do 850·-

Vse vračunano (pension, zdravnik, kopeli, kopališke takse)

Moderni komfort, tekoča voda, godba, dancing, kavarna, ton-kino, tenis itd. — Obširne prospekte dobite na zahtevo pri PUTNIKU ali naravnost od uprave kopališča

Direktni vagon iz Ljubljane, Beograda in Zagreba do samega kopališča!

SLATINA RADENCI

V »K« paviljonu na Ljubljanskem velesejmu,

ki bo od 1. do 10. junija, bo letos prav prijetno. Sotrudniki in urednik edinega slovenskega humorističnega lista **»Toti list«** prirede pod naslovom »Veseli teater Totega lista« niz veselih večerov s kupleti, skeči itd. Veselični prostor na velesejmu bo letos s tem brez dvoma poživljen. Ljubljana pa bo imela priliko zabavati se ob domačem humorju. Predstave bodo vsak večer v »K« paviljonu ob pol 9. uri.

Doma in po svetu

Za nova člana Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani sta bila imenovana komponist **Anton Lajovic** in vseučiliški profesor doktor **Milan Škerlj.**

Rezultat nedeljskih občinskih volitev na Hrvatskem je bil naslednji: Volitve so bile v 625 občinah. Zmagale so liste HSS v 425, liste Kmetsko-demokratske koalicije v 133, od tega liste SDS v 27, liste HSS z muslimani v 4, HSS z Nemci v 1, KDK z raznimi skupinami v 1, SDS z drugimi srbskimi strankami v 1, JRZ v 20, JRZ z zemljoradniki v 1, skupna srbska lista v 8, izvenstrankarska srbska v 18, muslimanska v 2, izvenstrankarska meščanska v 2, nezavisna v 2, zemljoradniki v 1, Nemci v 3 in razne narodnosti v 2 občinah.

Uredbo o pomožni vojski je predpisal ministrski svet. Po tej uredbi so zavezani vsi moški od 16. do 70. leta. Uredba določa tri pozive za pomožno vojsko.

Finančni minister je izdal odlok, s katerim se oproščajo pomorci plačila takse za nagrade, ki jo prejemajo na naslov vojne nevarnosti.

Dvig rušilca »Ljubljana« je odložen za en mesec, ker so pri dviganju počile jeklene žice, s katerimi so bili privezani železni cilindri na rušilec.

V Zagrebu je bila otvorjena prva letna razstava hrvatskih umetnikov, 72 slikarjev in 20 kiparjev je razstavilo 424 del.

Hrvatski peki so sklenili, da si ustanove lasten mlin. V ta namen bodo zbrali 4 milijone dinarjev.

Obrtni odsek zagrebške občine je dal Franju Holujeviću obrtno dovoljenje za izdelovanje radijskih aparatov na industrijski način. To bo sedaj že tretja tvornica radijskih aparatov v naši državi.

Madžarski avtomobilisti prirede izlet v Jugoslavijo. Ogledali si bodo najprej Subotico, nato pa Avalo in Oplenac, kjer bodo položili vence.

V Rimu je bil slovesno otvorjen mednarodni kmetijski kongres ob navzočnosti **italijanskega kralja,** italijanske vlade in diplomatskega zbora. Na kongresu je po delegatih zastopanih 43 držav. Posebno pozornost je vzbudil govor švicarskega delegata, ki je naglašal, da **bi bili vsi narodi brez razlike srečni, če bi mogli v miru obdelovati svojo zemljo. Italijanski kralj je izrekel švicarskemu delegatu svoje priznanje.**

Bolgarska vlada je sklenila, da **poveča bolgarsko armado** in jo popolnoma reorganizira. Vojni minister general Daskalov je bil od vlade pooblaščen, da predloži sobranju v to potrebni zakonski načrt.

A. ŠARABON & CO.

LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Veleprežarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudninskih vodá

Brzojavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66

Šef turškega generalnega štaba gen. Čakmak je odpotoval v Sirijo, kjer je imel posvetovanja z zavezniškim gen. štabom. Pred svojim odhodom je bil sprejet od predsednika turške republike.

Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je sporočil kanadskemu parlamentu vrsto ukrepov kanadske vlade z ozirom na mednarodni položaj. Kanada bo začela takoj **sestavljati tretjo divizijo** za službo v Evropi. Druga divizija bo v kratkem odposlana v Evropo, prav tako tudi okrepitve za prvo divizijo, ki je že v Evropi. Povečano bo osebje vojne mornarice in letalstva. Danes ima kanadsko letalstvo 1400 oficirjev in 11.000 letalcev. Število letalskih eskadrilj se bo povečalo od 9 na 12. Za vojaške namene bo porabila Kanada 400 milijonov kanadskih dolarjev.

Agencija United Press poroča, da je zahtevala Nemčija od švedske vlade prost prehod za nemške čete, ki naj bi prišle na pomoč nemški skupini pri Narviku. Te zahteve je dosedaj švedska vlada odklanjala. Baje postaja pritisk Nemčije vedno bolj odločen. Iz Londona pa poročajo, da nimajo nikakega potrdila, da bi Nemčija zahtevala svoboden prehod za svoje čete skozi Švedsko.

Nemške okupacijske oblasti so pozvale bruseljskega župana, da ostane na svojem mestu. Župan je ta poziv sprejel, toda samo pod pogojem, da upravlja občino po belgijskih zakonih.

Danska vlada je v Londonu protestirala proti zasedbi Farerskih otokov in Islanda.

V zadnjih treh dneh prihajajo v Sirijo vedno nove zavezniške čete. Petrolejska voda iz Mosula sta izredno dobro zastražena.

Vojaški guverner Egipta je podpisal dekret, s katerim se odvzema vsem tujcem orožje in municija.

Na konferenci zastopnikov ameriških letalskih tovarn je bilo sklenjeno, da se ustanovi 30 novih tovarn in razširi cela vrsta starih tovarn, da se bo dvignila letna proizvodnja **na 50.000 letal.** Najprej se bodo izvršila naročila zaveznikov.

Za komisarja rajha na Nizozemskem je imenoval Hitler ministra Seyss-Inquarta, ki bo imel svoj sedež v Haagu.

Na Madžarskem je vojno ministrstvo odredilo, da se morajo v vseh hišah napraviti zaklonišča.

Na Turškem so omejili obseg listov na največ osem strani. **Pariški listi** izhajajo sedaj samo na dveh straneh.

Vojne priprave so dosedaj veljale **Italijo,** kakor je izjavil italijanski finančni minister, 26 milijard lir.

Nova italijanska podmornica »Leonardo da Vinci« je dosegla na svoji prvi poskusni vožnji rekordno globino 115 metrov.

Italijanski potniški avion, ki je opravljal službo na progi Rim—Madrid, se je zrušil v Barceloni. Vsa posadka in devet potnikov je mrtvih.

Prometne zveze Finske čez Vzhodno morje so vzpostavljene v normalnem obsegu. Znova so uvedene redne zveze Finske z Nemčijo, vsemi baltiškimi državami, Švedsko in Dansko. Z zapadnima velesilama niso obnovljene niti telefonske zveze.

V Moskvi je bil objavljen rezultat ljudskega štetja v l. 1939. Vsega prebivalstva šteje Rusija 183 milijonov, od katerih je 49·7% delavcev in nameščencev, 46·9% pa je vpisanih v kolhoze in obrtne zadruge. Kategorija svobodnih poklicev presega 3·4%. Tu so všteti tudi samostojni kmetovalci, duhovniki raznih veroizpovedi itd. V mestih živi 32·2% vsega prebivalstva. 13 milijonov ljudi je dokončalo srednjo šolo. Kljub vsem naredbam pa je v Rusiji še vedno 10% analfabetov.

Ob koncu preteklega tedna je bila otvorjena v Moskvi velika vsedržavna kmetijska razstava.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovani prispevki dejansko **plačani!**

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Izdajatelj »Konzorcij Trgovskega lista«, njegov predstavnik dr. Ivan Pless, urednik Aleksander Železnikar, tiska tiskarna »Merkur«, d. d., njen predstavnik Otmar Mihalek, vsi v Ljubljani